

прагматичний потенціал засобу.

Отже, у створенні прагматичного впливу в публіцистичних текстах важливе місце займають стилістичні засоби. Сучасні тексти публіцистичного стилю, та наша вибірка в тому числі, характеризуються частим використанням стилістичних засобів, які надають читачеві можливість для інтерпретації прочитаного. В процесі дослідження було виділено наступні стилістичні засоби, які мають прагматичний вплив на реципієнта: метафора, епітети, порівняння, гіпербола, мейозис. Ми з'ясували, що в процесі перекладу важливо знайти слово, відповідне оригінальному не тільки за змістом, але і за характером виробленого прагматичного ефекту. Для його передачі було використано калькування, генералізацію та еквівалентний переклад. Прагматичний потенціал та стилістичне забарвлення засобу не зберігається у випадках використання трансформації опущення.

Список використаних джерел:

1. Коронавірус врятував мос життя.
URL:

<https://www.bbc.com/ukrainian/features-52535678>

2. Як пододала коронавірус найстаріша жителька Іспанії.
URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-52643737>

3. Коронавірус: чому в деяких симптоми тривають тижнями.
URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-52584333>

4. Maria Branyas: 'Oldest woman in Spain' beats coronavirus at 113. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-52641659>

5. Coronavirus: heart condition woman says Covid saved her life.
URL: <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-52527736>

6. The patients who just can't shake off Covid-19. URL:
<https://www.bbc.com/news/health-52548843>

*Володимир Крамар,
Ірина Макаруч*

*Хмельницький Національний Університет
м. Хмельницький (Україна)*

ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА

ОСНОВІ ТВОРУ “1984” ДЖ. ОРУЕЛЛА

Анотація. У статті розглядаються особливості формування новомови в романі Дж. Оруелла “1984”, труднощі та основні засоби перекладу політичних неологізмів, уживаних в тексті роману. Представлено окремі прийоми ситуативних моделей перекладу для еквівалентного відтворення художніх рис твору.

Ключові слова: квазіреальність, неологізм, переклад, антиутопія, новомова, роман

Abstract. This article examines the peculiarities of the formation of the new language in J. Orwell's novel "1984", the difficulties and basic means of translating the political neologisms used in the text of the novel. Some methods of situational models of translation for equivalent reproduction of artistic features of the work are presented.

Key words: quasi-reality, neologism, translation, anti-utopia, new language, novel

Аналіз роману-антиутопії Дж. Оруелла здійснювали багато науковців. При цьому, його твір досліджували з різною метою. Так, Олександров Д. О досліджував особливості поетики пейзажу в романі Дж. Оруелла, а Левицький А. Є. виявив особливості номінації квазіреального, віртуального і нереального засобами англійської мови, базуючись на семантичному аналізі лексичних одиниць, довів важливість взаємодії світів для формування англійської національної картини світу. Важливими структурно - семантичними засобами втілення сучасної поетичної картини Англії стали неологізми.

Відображення суспільно-політичного життя суспільства, яке зумовлено різноманітними матеріальними та соціокультурними факторами, часто можна побачити на сторінках творів авторів всього світу, які показують події реальності чи квазіреальність за допомогою різноманітних літературних стилів та засобів. Нерідко зустрічається художній прийом коли автори з такою метою застосовують неологізми. Ці лексичні засоби потрібно правильно тлумачити, щоб зрозуміти сенс твору, який автор хотів донести до читача. Переклад є сплавом двох культур, двох мовних традицій, двох літературних основ, тому що культури різних народів та епох зумовлюються різними чинниками розбіжності. Їх потрібно враховувати під час перекладу [4].

Квазіреальність - це реалії, які пов'язані з науково-фантастичними та антиутопічними текстами, з описом теоретично можливих, але не здійснених на сьогодні рішень наукових або технічних проблем, з описом елементів оточуючого середовища вигаданого світу [5].

Одним з джерел такої новітньої лексики є роман-антиутопія Дж. Оруелла "1984" ("Тисяча дев'ятсот вісімдесят четвертий"). Цей роман виявився досить скандальним. Він довго знаходився під заборонаю і в Радянському Союзі, який запроваджував тоталітарний режим життя, і в Сполучених Штатах Америки, в основі політичного устрою якого була демократія. Українські читачі мали змогу ознайомитись з ним тільки частково у перекладі Олександра Тереха, завдяки публікації в 1988 році в журналі "Всесвіт" [1]. Повний текст цього твору українською мовою з'явився досить нещодавно - у 2013 році у перекладі Віталія Данмера [2], та у 2015 році у перекладі Віктора Шовкуна [3].

В творі наявно багато так званих політичних неологізмів, які входять до складу, так званої новомови, яку автор вигадав для тоталітарної держави Океанії, про яку йдеться в творі. Політична термінологія, що вживається у романі дуже схожа на справжню, реальну, проте видозмінена для антиутопічного світу. Отже Океанією, столиця якої - Лондон, править партія, яка запроваджує новомову в життя держави з метою задовольнити ідеологічні впровадження англійського соціалізму. Ця мова передбачує зменшення словника, тобто заміну багатства слова меншою кількістю універсальних слів, направлена на всебічні обмеження проявів індивідуальності людини та обмеження свободи думки.

Роман Оруелла, який зображує жахіття тоталітаризму лякає, як і колись. Коли починаєш читати твір - починаєш впізнавати те, що він описує.

Двомислення, посилення на конкретних ідеологічних фігур минулого, новомова, ідейні плакати та лозунги, поліція думок, типовий джин та сухарик, які вживає приречена людина, міністерство любові, що знищує інакодумців, міністерство миру, яке розпалює війни, роботи-письменники, що продукують порнографічну літературу для відволікання мас, - автор відкрив людям очі на політику того часу, на те, як працює тоталітарний режим.

Цікавою особливістю цієї мови є те, що багато слів утворено завдяки конверсії, тобто переходу слова з однієї частини мови до іншої (наприклад, мовопис). Отже, як приклад, приведено декілька політичних неологізмів.

Для створення політичних неологізмів Дж. Оруелл часто використовував вже наявні в англійській мові слова. Наприклад, від англійської “thoughtcrime”, що є іменником-новотвором, застосовується слово “thoughtcrimsnal”, що означає прагнення уряду контролювати не лише вчинки та мовлення населення Океанії, а ще й думки. Тут в пам’яті згадується Радянський Союз та переслідування інакомислення, яке каралось з боку існуючої влади.

Також, слід звернути увагу на таке поняття як “memoгу hole”, що в перекладі з англійської означає “дірочка у пам’яті”. Це ще один приклад політичної боротьби того часу. У романі “1984” описується захищена дротяною решіткою щілина (одна з багатьох по всій державі), приєднана до сміттєспалювального заводу, на який з різних місць везуть макулатуру для утилізації в великих печах. Цією макулатурою були непотрібні документи, а також те, що не повинно було потрапити на огляд народу, тобто цензура.

Неологізми, які автор використовує у своєму романі, створили труднощі для перекладачів, які повинні були шукати засоби ідентичного перекладу, щоб при цьому зберігся сенс політичних відсилань. Були внесені багато поправок з урахуванням соціокультурних та психологічних особливостей читача, виходячи з природи твору, який описує реальні події минулого, подаючи їх в утопічному світі. Тому різні автори по-різному перекладали неологізми. На наш погляд, найпродуктивнішим прийомом перекладу зазначених лексичних одиниць є логічний розвиток.

Щоб досягти адекватного перекладу політичної термінології твору, в якому буде збережено думку автора та надати можливість українському читачу пережити ті емоції, який цей роман викликає у читачів оригінальною мовою, потрібно проводити якісний структурно-семантичний та лінгвістично-стилістичний аналіз новотворів.

Єдиного правильного способу перекладу не існує, але засоби логічного розвитку краще за прийоми калькування, транслітерації тощо здатні донести до читача цільової мови оригінальний

авторський задум.

Список використаної літератури:

1. Орвелл Дж. 1984. Джордж Орвелл. [Уривки з роману; з англ. пер. Олександр Терех]. «Всесвіт» (Київ). - 1988. - №4. - С.130-146.
2. Orvell Dzh. 1984 (2013). Dzhordzh Orvell: roman-antyutopia [George Orvell] translated from English into Ukrainian by Vitalii Danmer. Kyiv. Hurtom. com. p.321.
3. Orvell Dzh. 1984 (2015). 1984. Dzhordzh Orvell: [George Orvell], translated from English into Ukrainian by Victor Shovkun; [redaktsia, pisliamova, red. O. Zhupans'koho]. Kyiv: Vidavnytstvo Zhupans'koho. p.311.
4. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози) / Р. П. Зорівчак. - Львів : вид-во при Львів. ун-ті, 1989. - 216 с.
5. Черницина Ю. Е. Лексико-стилистические проблемы перевода научно-фантастического текста: на материале переводов произведений Рэя Брэдбери «451° по Фаренгейту», «Август 1999: Земляне», «Февраль 1999: Илла» и «Август 2026: Будет ласковый дождь» на русский язык [Електронний ресурс] / Юлия Евгеньевна Черницина. - Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/leksiko-stilisticheskie-problemy-perevoda-nauchnofantasticheskogo-teksta-na-materiale-perev>.